

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K

J M Ě N E M R E P U B L I K Y

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu, složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Jana Vyklického a JUDr. Petra Průchy, v právní věci žalobce: **J. B. K.**, zastoupen Mgr. Bogdanem Hajdukem, advokátem se sídlem Havlíčkova 190/12, Český Těšín, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 10. 2012, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 14. 11. 2013, č. j. 43 Ad 55/2012 - 28,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení (dále „žalovaná“) ze dne 16. 3. 2012, č. j. X, byla zamítnuta žádost žalobce (dále „stěžovatel“) o invalidní důchod z důvodu nesplnění podmínky minimálního poklesu pracovní schopnosti o 35 %. Podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Karviná ze dne 20. 2. 2012 byl totiž zjištěn pokles pracovní schopnosti stěžovatele jen v rozsahu 30 %. Proti uvedenému rozhodnutí podal stěžovatel námitky, které byly žalovanou zamítnuty rozhodnutím ze dne 16. 10. 2012, č. j. X. Rozhodnutí o námitkách bylo založeno na posudku ze dne 19. 9. 2012, který se v hodnocení poklesu pracovní schopnosti shodoval s posudkem předcházejícím.

Rozhodnutí o námitkách napadl stěžovatel správní žalobou, v níž především namítal nesprávnost zdravotních posudků. Tvrdil, že z dostupné lékařské dokumentace vyplývá jiné zařazení jeho postižení – dovolával se zařazení do kapitoly XIII., oddílu E,

položky 1c vyhlášky 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“). Poukázal i na rozhodnutí polského správního orgánu ze dne 5. 8. 2011, kterým byl uznán invalidním. Popsal rovněž svůj zdravotní stav, který mu údajně znemožňuje jakoukoli výdělečnou činnost.

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě

Krajský soud v Ostravě (dále „krajský soud“) zamítl správní žalobu rozsudkem ze dne 14. 11. 2013, č. j. 43 Ad 55/2012 – 28, napadeným nyní posuzovanou kasační stížností. Pro potřeby soudního přezkumu si nechal krajský soud vypracovat lékařský posudek Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (dále „komise“), která zhodnotila zdravotní stav stěžovatele na základě předcházející lékařské dokumentace i jednání, jemuž byl stěžovatel přítomen. Dospěla přitom k závěru, že stěžovatel nebyl invalidní, neboť nešlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 %.

Krajský soud poté konstatoval, že z posudku komise plyne jednoznačný závěr, že stěžovatel není invalidní. Posudek hodnotil jako úplný, přesvědčivý a správný, neboť jej vypracovala komise v požadovaném složení, včetně odborného lékaře – neurologa, který mohl posoudit dominantní příčinu nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele. Dle krajského soudu komise hodnotila všechny relevantní lékařské zprávy a hodnocení odpovídá i předcházejícím posudkům žalované. Vzhledem k tomu, že stěžovatel nepředložil důkaz, který by svědčil o větším rozsahu nepříznivého zdravotního stavu, nemohl krajský soud jinak, než konstatovat, že k datu 16. 10. 2012 nebyl stěžovatel invalidní v žádném stupni. Žalovaná tedy nepochybila, pokud žádost o invalidní důchod zamítla.

Z výše uvedeného je zřejmé, že soud žalobu zamítl ve smyslu § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“).

Kasační stížnost

Kasační stížností ze dne 6. 12. 2013 napadá stěžovatel rozsudek krajského soudu v celém rozsahu z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s. Zejména přitom napadá zdravotní posouzení ze dne 19. 9. 2012, č. j. LPS/2012/779-NR-MRS_CSS, které má za nesprávné. Domnívá se, že je posudkový závěr v rozporu jak s jeho skutečným zdravotním stavem, tak s předloženou zdravotní dokumentací.

Zdůrazňuje, že mu jeho zdravotní stav znemožňuje najít si práci a soustavně ji vykonávat. Poukazuje i na to, že celý život pracoval jako horník a vzhledem k jeho věku je téměř vyloučena i případná rekvalifikace. Dodává, že jej zdravotní stav omezuje i v běžných činnostech – např. řízení motorových vozidel.

V další části stížnosti poukazuje na závěry polských lékařů, kteří určili pokles jeho pracovní schopnosti o 45 %, a pozastavuje se nad tím, že je posouzení zdravotního stavu

pokračování

v Polské a České republice tak odlišné. V tomto ohledu odkazuje na rozhodnutí polského správního orgánu ve věci invalidního důchodu.

Stěžovatel rovněž namítá nedostatky v posouzení ze strany komise. Domnívá se, že zdravotní dokumentace byla hodnocena pouze formálně, což mělo za následek chybné zařazení nepříznivého zdravotního stavu pod položku 1b oddílu E kapitoly XIII., vyhlášky o posuzování invalidity. Dle stěžovatele měl být jeho zdravotní stav zařazen dle kapitoly XIII. oddílu E položky 1c popřípadě 1d, což mínil, navrhuje prokázat znaleckým posudkem. Takový důkaz však krajský soud neprovedl. To mělo vést ke zkrácení jeho práva na spravedlivý proces. Stěžovatel proto i nadále trvá na znaleckém posouzení svého zdravotního stavu.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem navrhuje rozsudek krajského soudu zrušit a vrátit mu věc k dalšímu řízení.

Žalovaná ve stručném vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 9. 1. 2014 zdůraznila úplnost a objektivitu posudku komise, na němž krajský soud správně založil své rozhodnutí.

Posouzení Nejvyšším správním soudem

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval problematikou přípustnosti kasační stížnosti a dalších podstatných náležitostí. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, stěžovatel je v řízení zastoupen advokátem a jsou splněny i obsahové náležitosti dle § 106 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud proto přistoupil k věcnému posouzení důvodnosti kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Z věcného pohledu tvoří ústřední problematiku posuzované věci hodnocení zdravotního stavu stěžovatele. Je to ostatně patrné i z uplatněných námitek, v nichž stěžovatel napadá posudky vypracované žalovanou a komisí. Ačkoli tedy stěžovatel napadl rozsudek krajského soudu z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s., ze stabilní judikatury zdejšího soudu vyplývá, že jednotlivé námitky lze v souhrnu podřadit toliko pod písm. d) uvedeného ustanovení. Platí totiž, že *„neúplné a nepřesvědčivé posouzení rozhodujícího zdravotního postižení v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu, jímž stěžovatelka trpěla ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí, je třeba považovat za vadu řízení, která mohla mít za následek nesprávné stanovení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatelky k uvedenému dni a v jeho důsledku nesprávné posouzení zákonných podmínek plné invalidity ve smyslu § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění jako základního předpokladu pro posouzení dalšího trvání nároku na dávku důchodového pojištění, již se stěžovatelka domáhá. Jde tedy o jinou vadu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003 - 54, č. 511/2005 Sb. NSS). Uvedený závěr je plně aplikovatelný i posuzovaný případ. V dané věci se naopak nemůže jednat o pochybení spadající pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř.

s., neboť rozhodnutí žalované vychází plně z posudku lékaře. Na takové rozhodnutí proto nelze nahlížet jako by nemělo oporu ve spisu (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2003, č. j. 5 Ads 33/2003 - 41).

Předmětem správního řízení v dané věci bylo posouzení podmínek nároku na invalidní důchod stěžovatele podle § 38 zákona č. 155/1995 Sb., případně pak stupně jeho invalidity podle § 39 odst. 2 citovaného zákona. Každé rozhodnutí žalované bylo opřeno o aktuální lékařský posudek, z něhož vyplynulo, že je pokles pracovní schopnosti stěžovatele pouze 30 %, ačkoli pro invaliditu prvního stupně je nutný pokles minimálně 35 %. Posudky, ze kterých žalovaná vycházela, se rovněž shodují v zařazení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivé zdravotního stavu. Jak v posudku ze dne 20. 2. 2012, tak v posudku ze dne 19. 9. 2012, bylo zdravotní postižení stěžovatele zařazeno do kapitoly XIII., oddílu E, položky 1b vyhlášky o posuzování invalidity. I přesto, že se jednotlivé posudky shodují, nechal si krajský soud pro potřeby soudního přezkumu vyhotovit posudek komisionální, na jehož základě dospěl ke konečnému rozhodnutí. Platí přitom, že soud neposuzuje věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek komise je nutné hodnotit jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v řízení o invalidním důchodu bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádné pochyby, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky pak spočívá v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaná namítala, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila (obdobně rovněž v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 6. 2013, č. j. 3 Ads 74/2012 - 16). Všechny podstatné náležitosti krajský soud ověřil a dospěl k závěru, že se jedná o posudek komplexní a přesvědčivý. Tento závěr zdůvodnil tím, že komise vycházela jak z dostupné zdravotnické dokumentace, tak odborných lékařských nálezů. V posudkové komisi byl navíc přítomen lékař, který je specialistou v oboru, do něhož spadá i dominantní příčina nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele.

Nejvyšší správní soud sdílí závěr, že posudek komise je komplexní a obsahuje všechny relevantní úvahy. Je z něj zřejmé, že komise vycházela ze všech dostupných lékařských záznamů, včetně formuláře E213, který byl vypracován lékařem z Polska. Stěžovatel byl navíc při jednání vyšetřen odbornou lékařkou – neuroložkou, čímž byla zaručena aktuálnost celého posudku. Posudek komise podrobně reaguje na všechny skutkové okolnosti a vyplývá z něj jednoznačný posudkový závěr o zařazení rozhodujícího zdravotního postižení do kapitoly XIII., oddílu E, položky 1b vyhlášky o posuzování invalidity s celkovým poklesem pracovní schopnosti o 30 %. Závěr komise je tak v naprosté shodě s předcházejícími dvěma posudky žalované. Ostatně ani kasační stížnost neobsahuje námitky, které by celistvost a přesvědčivost posudku zpochybňovaly. Za této situace má tedy Nejvyšší správní soud za to, že posudek komise požadavky úplnosti a přesvědčivosti splňuje. V takovém případě nebylo dokazování znaleckým posudkem na místě, neboť neexistovaly pochybnosti, které by další znalec mohl svým posudkem rozptýlit (přiměřeně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2003, č. j. 2 Ads 9/2003 - 50). Krajský soud proto nepochybil, pokud své rozhodnutí založil na závěru komise.

pokračování

Nejvyšší správní soud nepřehlédl námitku stěžovatele proti zařazení jeho stěžejního zdravotního postižení pod kapitolu XIII., oddílu E, položky 1b vyhlášky o posuzování invalidity. Stěžovatel se dovolává zařazení do položky 1c, popřípadě 1d této části vyhlášky. Jedná se však pouze o tvrzení, které není podepřeno žádnými důkazy či skutečnostmi. V posudku komise explicitně vyjádřila a vysvětlila, že o postižení podřaditelné pod položky 1c a 1d nešlo, neboť absentují často recidivující projevy nervového dráždění s funkčně významným neurologickým nálezem ve smyslu poškození nervů. Přítomny nejsou ani žádné parézy, svalové atrofie, ani poruchy svěračů. Za těchto okolností tak nelze ničím nepodloženou námitku stěžovatele označit za důvodnou.

Velký důraz kladl stěžovatel na námitku odlišného posouzení polskými správními orgány. Dle nich by měl být stěžovatel uznán za invalidního, neboť polští lékaři mu stanovili pokles pracovní schopnosti o 45 %.

Již žalovaná v rozhodnutí o námitkách správně uvedla, že posouzení stupně invalidity probíhá v daném případě výhradně dle právních předpisů České republiky. Tato skutečnost vyplývá především z čl. 46 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004, o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (dále jen „nařízení č. 883/2004“). Podle této úpravy je rozhodnutí instituce členského státu o stupni invalidity žadatele závazné pro instituci kteréhokoli jiného dotčeného členského státu, pokud je v příloze VII potvrzena shoda mezi právními předpisy těchto členských států o podmínkách týkajících se stupňů invalidity. Nahlédnutím do uvedené přílohy k nařízení je však patrné, že Česká ani Polská republika nevyužily možnosti uznání shody právních předpisů o posuzování invalidity a nejsou tak v citované příloze nařízení č. 883/2004 uvedeny. Z toho tedy vyplývá, že Česká republika provádí posouzení zdravotního stavu sama svými orgány podle vlastních předpisů tak, jak tomu bylo i v případě stěžovatele. K tomu již dříve Nejvyšší správní soud uvedl, že teoreticky může nastat i situace, kdy je osoba podle posudkových institucí jednoho členského státu invalidní plně, podle druhého částečně a podle třetího vůbec ne (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 3. 2013, č. j. 6 Ads 140/2012 – 42 a přiměřeně i rozsudky ze dne 28. 4. 2011, č. j. 4 Ads 111/2010 – 130 a ze dne 10. 1. 2013, č. j. 6 Ads 38/2012 – 75, které se zabývají podobnou otázkou ve vztahu k Nařízením Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby a jejich rodiny pohybující se v rámci Společenství). Tyto rozdílnosti ovšem nemají žádný vliv z pohledu závaznosti rozhodnutí národních orgánů kompetentních v dané oblasti. Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že s ohledem na výsledek posouzení zdravotního stavu polskými orgány nelze dojít k závěru o nesprávnosti posouzení zdravotního stavu provedeného českými orgány, neboť posouzení polskými orgány bylo provedeno podle jiných právních předpisů a není pro české orgány právně závazné. Ani námitka rozdílného výsledku při posouzení v České a Polské republice proto důvodná není.

Vzhledem k tomu, že další námitky kasační stížnost neobsahuje, nemohl Nejvyšší správní soud dospět k jinému závěru, než posoudit kasační stížnost jako nedůvodnou a jako takovou ji dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítnout.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60

odst. 1, 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. Žalované nelze v tomto typu řízení náhradu nákladů podle principu procesního úspěchu přiznat (§ 60 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. července 2014

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu